

Porušování legislativy Evropského společenství – neplnění imisních limitů pro suspendované částice PM₁₀ a oxid siřičitý

Jana Šestáková
odbor ochrany ovzduší
Ministerstvo životního prostředí

OCHRANA OVZDUŠÍ VE STÁTNÍ SPRÁVĚ TEORIE A PRAXE
3. – 5. 11. ČESKÉ BUDĚJOVICE

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Východiska

- ✓ Vstup ČR do EU = plnění evropské legislativy: směrnice 96/62/ES (tzv. Rámcová směrnice), dceřinné: 1999/30/ES (SO₂, NO₂, NO_x, PM₁₀, Pb), 2000/69/ES (BZN, CO) , 2002/3/ES (O₃), 2004/107/ES (TK, BaP)
- ✓ Transpozice: zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, nařízení vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší
- ✓ 11. 6. 2008 – směrnice 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu
 - rámcová + 3 dceřiné směrnice (vyjma TK a BaP)
 - zpřehlednění stávajících předpisů
 - nové povinnosti: suspendované částice PM_{2,5} (limitní hodnoty, sledování, hodnocení)

prodloužení lhůt pro plnění platných IL

Směrnice 2008/50/ES – prodloužení lhůt

- ✓ Čl. 22 – možnost prodloužení lhůt pro plnění IL pro suspendované částice PM10, oxid dusičitý a benzen
- ✓ PM10: 2011 (tj. 3 roky od vejití směrnice v platnost)
NO2, BZN: 2015 (5 let od vejití IL v platnost)
- ✓ Žádost s podrobným odůvodněním odkladu – možné důvody:
 - specifické rozptylové vlastnosti lokality, nepříznivé klimatické podmínky a přeshraniční příspěvek
 - předložení programů ke zlepšení kvality ovzduší
 - další opatření pro splnění IL v řádném termínu

Směrnice 2008/50/ES – prodloužení lhůt

- ✓ Roky 2005, 2006: překročení IL pro PM₁₀ na rozsáhlém území ČR (cca 30% území ČR); NO₂ v menším rozsahu (dopravně zatížené lokality)
- ✓ EK: žádost o vysvětlení překračování IL pro PM₁₀ (NO₂) v téměř všech zónách a aglomeracích v ČR (kromě Plzeňského, Karlovarského kraje)
- ✓ ČR: příprava oznámení o prodloužení plnění imisních limitů pro PM₁₀ a NO₂ podle čl. 22 směrnice (tzv. „notifikace“)
- ✓ Překročení IL v roce 2006 problém celé Evropy – žádost EK o vysvětlení směřována všem členským státům
- ✓ Metodika EK ke způsobu provádění notifikace – rozšířené formuláře podle Rozhodnutí Komise 2004/224/ES (reportování programů)

Směrnice 2008/50/ES – podklady pro notifikaci

- ✓ Kromě vyplnění formuláře podle Rozhodnutí Komise 2004/224/ES – zpracování a realizace programů ke zlepšení kvality ovzduší

Obsah formulářů:

- ✓ základní informace o programech v zóně/aglomeraci: identifikační údaje zóny, druh překročené limitní hodnoty, rozsah území s překročením, výčet a popis opatření
- ✓ analýza důvodů překročení - podíl vybraných skupin zdrojů na úrovni znečištění (s rozlišením na úroveň příspěvku k lokální a pozadové úrovni)
- ✓ analýza účinnosti přijatých opatření:
 - zhodnocení efektu konkrétních opatření na snížení/zvýšení úrovně znečištění
 - odhady úrovně znečištění pro případ nerealizace opatření
 - odhady úrovně znečištění pro případ realizace opatření
 - dále odhady úrovně znečištění v prodloužené lhůtě

Směrnice 2008/50/ES – podklady pro notifikaci

- ✓ Další informace:
 - seznam zdrojů IPPC a LCP
 - informace o plnění limitních hodnot stanovených BREFech
 - informace o plnění vybraných evropských směrnic ES (resp. Směrnice uvedených v příloze XV, části B směrnice 2008/50/ES)
- ✓ neplnění imisních limitů z důvodů specifických rozptylových podmínek lokality, přeshraničního znečištění, **nepříznivých rozptylových podmínek**

Směrnice 2008/50/ES – podklady pro notifikaci

- ✓ Spolupráce: KÚ, ČHMÚ, MŽP
- ✓ KÚ: analýzy programů a opatření, zdrojů znečišťování
- ✓ ČHMÚ: analýza meteorologických podmínek, odhady úrovně znečištění
- ✓ MŽP: plnění směrnic EU, informace o ostatních opatřeních provedených na národní úrovni ke splnění IL (hlavní zdroje znečišťování, nástroje na národní úrovni – NPSE, finanční podpora)

- ✓ Problém:

chybějící metodiky pro podrobné analýzy efektu opatření na kvalitu ovzduší, pro hodnocení podílu zdrojů na imisní zátěži i pro hodnocení meteorologických podmínek

- ✓ I. žádost o prodloužení: EK zaslána v prosinci 2008

březen 2009 žádost o doplnění

květen 2009 – zaslání finálního podkladu

Směrnice 2008/50/ES – výsledek notifikace

- ✓ Výjimky v rámci EU uděleny 19 zónám (Německo, Rakousko, Maďarsko)
- ✓ Výjimky v rámci EU neuděleny 75 zónám (Belgie, Dánsko, Řecko, Španělsko, Francie, Polsko, Slovensko)

Rozhodnutí pro ČR:

- ✓ výjimka udělena pouze **2 zónám** – Jihočeský, Jihomoravský kraj
(termín plnění: 11.6. 2011, při splnění podmínek – doplnění programu, pravidelné zprávy EK o stavu znečištění na území zóny)
 - ✓ EK uznala, že překročení bylo částečné způsobeno nepříznivými meteorologickými podmínkami
 - ✓ Byla přijata vhodná opatření k zajištění plnění IL ve stanovených lhůtách
 - ✓ **Ale: přijatá opatření nebyla dostatečně realizována**
 - **vyšší účinnost a realizace opatření = optimalizace programů ke zlepšení kvality ovzduší v rámci nového zákona o ochraně ovzduší**
- => **pre- infringement**, následovat bude výzva, abychom dali **do souladu** s

právnem EU

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Směrnice 1999/30/ES – nesplnění imisních limitů pro SO₂ v roce 2007

- ✓ Červen 2009 - řízení o porušení Smlouvy podle čl. 226 Smlouvy o založení Evropského společenství – formální upozornění
- ✓ nesplnění povinnosti podle čl. 3 odst. 1 a z části 1 přílohy I směrnice 1999/30/ES o mezních hodnotách pro oxid siřičitý, oxid dusičný a oxidy dusíku, částice a olovo ve vnějším ovzduší (dále jen „směrnice 1999/30/ES“) a ze směrnice Rady 96/62/ES ze dne 27. září 1996 o posuzování a řízení kvality ovzduší
- ✓ ČR nesplnila v roce 2007 denní imisní limit pro oxid siřičitý
- ✓ => zdůvodnění + informace o provedených opatřeních

Směrnice 1999/30/ES – nesplnění imisních limitů pro SO₂ v roce 2007

Odůvodnění

- ✓ v roce 2007 došlo ke 4 překročením denního imisního limitu pro SO₂ v rámci celé ČR (125 µg.m⁻³ povoleno překročit 3x v roce)
- ✓ všechna 4 překročení na jedné monitorovací stanici – Litvínov (Ústecký kraj)
- ✓ překročení nastala v průběhu jedné smogové epizody za nepříznivých rozptylových podmínek (silná inverze teploty) ve dnech 20. - 23. prosince 2007.
- ✓ ve stejném období zaznamenaly zvýšené koncentrace všech znečišťujících látek i další monitorovací stanice v oblasti Ústeckého kraje, imisní limity však nebyly překročeny

Směrnice 1999/30/ES – nesplnění imisních limitů pro SO₂ v roce 2007

Opatření

- ✓ nebyla realizována **krátkodobá opatření** – nedošlo ke splnění podmínek potřebných k vyhlášení smogové situace podle vyhlášky č. 553/2002 Sb., - resp. nebyly překročeny zvláštní imisní limity pro hodinové koncentrace SO₂
- ✓ **dlouhodobá opatření** ke snížení úrovně znečištění SO₂
 - povinnost plnění emisních limitů a emisních stropů
 - progresivní povolené měrné sirnatosti v palivu pro malé stacionární spalovací zdroje
 - nových zdrojů je dále požadováno, aby jejich emisní parametry dosahovaly úrovně BAT
 - finanční nástroje – OPŽP (PO2, PO3), Zelená úsporám

Směrnice 1999/30/ES – nesplnění imisních limitů pro SO₂ v roce 2007

- ⇒ **Překročení denního IL pro SO₂ v roce 2007 bylo epizodického charakteru, způsobeno nepříznivými meteorologickými podmínkami**
- ⇒ **ČR realizuje a bude realizovat další opatření dlouhodobého charakteru za účelem dalšího snížení úrovně znečištění SO₂**

EK zatím ve věci neplnění denního imisního limitu pro SO₂ nerozhodla

Děkuji za pozornost

Jana Šestáková

Jana.sestakova@mzp.cz

Tel.: 267 122 541

